

Tarto ma-rahwa

168

K a l e n d e r

e h t

T ä h t - r a m a t

I 8 2 9

Ajastaja päle, perran mele

Jesanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Sel ajastajal om 365 päiwa.

T a r t u n,

Teükkitu ja müüwa Schinmanni man.

Sest	sani	kui	meie	Jesand	Jesus	Kristus	om		
		sündinu,	om	:	:	:	:	:	1829
Sest	sani	kui	ilm	om	lodu,	om	:	:	5778
—	—	kui	Moskwa	liin	nakkati	ehhitama			682
—	—	kui	püssi	rohto	eddimält	nakkati	pru:		
		kima	:	:	:	:	:	:	487
—	—	kui	ramatuid	nakkati	trükkima	:	:		389
Lutterusse	dige	ussu	ülleswotmisest,	om	:	:			312
Sest	sani	kui	Moskwa	linan	eddimanne	Rublas			
		tüt	lõdi	:	:	:	:	:	175
—	—	kui	eddimanne	suur	koolminne	olli			172
—	—	kui	suur	nälg	olli	:	:	:	134
—	—	kui	Peterburgi	liin	nakkati	ehhitama			126
—	—	kui	tõine	suur	koolminne	olli	:	:	119
—	—	kui	Liivlandi	ma	wenne	wallitsusse			
		alla	sai	:	:	:	:	:	119
—	—	kui	meie	armolik	Reisri	Herra	Nikolai		
		Pawlowits	om	sündinu	:	:	=		34
—	—	kui	Tarto	linan	suur	kool	säeti	:	27
—	—	kui	Liivlandi	ma	rahwas	priis	saiwa		10
—	—	kui	meie	armolik	Reisri	Herra	Nikolai		
		Pawlowits	om	nakkanu	wallitsema				5

Talwiste pühha ja paasto pühhapäiwa wahhel
om 8 nädalid ja 5 päiwa.

Tähtide selletamine.

- noor fu.
- ∪ eddimanne werend.
- ☼ täüs fu.
- ⊂ perrammenne werend.
- p. perrast, perran.
- p. l. päle lounat.
- e. l. enne lounat.
- f. fel.
- M. Minuti.
- P. Pühha.
- h. Hommung.
- d. Öddang.

Januari ehk wastse ajastaja ku.

1	Tõispäiw	Wastseajast. P.	pilwe allune taiwas, rõsso nink
2	Kolmapäiw	Abel	
3	Neljapäiw	Set	
4	Kede	Metusala	
5	Poolpäiw	Simeon	

Targa hommunge maalt. Matt. 2, 1.

6	Pühapäiw	3 Kuninga P.	undse ilm.
7	Cespäiw	Melkior	Tuul
8	Tõispäiw	Erhard	☼ f. 2, 4 M. h.
9	Kolmapäiw	Kaspar	felge
10	Neljapäiw	Pawli P.	taiwas
11	Kede	Higinus	nink
12	Poolpäiw	Rein	puhhas,

Jesüs 12 ajastaja wanna. Luf. 2, 41.

13	Pühapäiw	1 P. p. 3. R. P.	pilwe ilm
14	Cespäiw	Robert	sulla
15	Tõispäiw	Beliks	nink
16	Kolmapäiw	Erdmann	☾ f. 7, 7 M. h.
17	Neljapäiw	Tõnnisse p.	fange
18	Kede	Erwaim,	tuul.
19	Poolpäiw	Sara	

Sel kuul om 31 päiwa.

Saja Kana linan. Jaan. 2, 1.

20	Pühapäiw	2. P. p. 3. R. P.	summi
		Wab. Seb.	nink
21	Cespäiw	Neta	fange
22	Tõispäiw	Wingentus	
23	Kolmapäiw	Emerenzia	☉ f. 4, 18 M. h.
24	Neljapäiw	Timoteus	tuul.
25	Kede	Pawli ümbref.	Rõsso
26	Poolpäiw	Hans	ilm.

Widdali többine nink pämihe sullane. Matt. 8, 1.

27	Pühapäiw	3. P. p. 3. R. P.	nink
28	Cespäiw	Rarel	
29	Tõispäiw	Samuel	☽ f. 9, 9 M. o.
30	Kolmapäiw	Ludowika	fange
31	Neljapäiw	Wigilius	tuuk.

1.	Jaan.	tonsep päiw	f. 8, 33 M.	lät lojale	f. 3, 27 M.
10.	—	—	f. 8, 16 M.	—	f. 3, 44 M.
20.	—	—	f. 7, 55 M.	—	f. 4, 5 M.

Webruari ehk Kuuula-fu.

1 Rede	Pirrit	Illes weel
2 Poolpäiw	Kuunlapäiw	nisammote.

Jesus om laiwa pään. Matt. 8, 23.

3 Pühhapäiw	4. P. p. 3. K. P.	Lummi
4 Cespäiw	Weronika	fattap
5 Toisipäiw	Agata	ninf
6 Kolmapäiw	Tora	☉ f. 4, 44 M. h.
7 Neljapäiw	Rikard	kānap
8 Rede	Salomon	mittokord.
9 Poolpäiw	Apollonia	

Lõteggija mina-wāen. Matt. 20, 1.

10 Pühhapäiw	9 P. enne lihhaw.	Tuisone ilm,
11 Cespäiw	Konstanzia	rahholik
12 Toisipäiw	Karolina	ninf
13 Kolmapäiw	Poi	pehme
14 Neljapäiw	Walentin	☾ f. 10, 8 M. d.
15 Rede	Kothilw	ilm.
16 Poolpäiw	Jula	

Sel kuul om 28 päiwa.

Kuulwja ninf mitmesuggutse põllo. Luf. 8, 4.

17 Pühhapäiw	8 P. enne lihhaw.	Undse,
18 Cespäiw	Konfordia	pilwe
19 Toisipäiw	Susanna	allune
20 Kolmapäiw	Cifarius	taiwas
21 Neljapäiw	Petronella	☉ f. 2, 23 M. h.
22 Rede	Petri säedminne	wihma, ja
23 Poolpäiw	Jobst	pehme ilm,

Jesus kulutap omma kannatust. Luf. 18, 31.

24 Pühhapäiw	1. Paasto P.	Kulm
25 Cespäiw	Maddise P.	ja
26 Toisipäiw	Paasto päiw	selge
27 Kolmapäiw	Tuhha päiw	ilm.
28 Neljapäiw	Justus	☾ f. 11, 35 M. h.

1. Webr. tousep päiw	f. 7, 26 M.	lät lojale	f. 4, 33 M.
10. — — —	f. 7, 4 M.	— —	f. 4, 56 M.
20. — — —	f. 6, 37 M.	— —	f. 5, 23 M.

1 Rede	Albinus	Jälle pilwine ilm.
2 Poolpäim	Lomisa	
Jesust kiusatas. Matt. 4, 1.		
3 Pühhapäim	1. P. Paastun	Ränge tuul,
4 Espäim	Runigunde	ilm
5 Tõispäim	Aurora	kānap
6 Kolmapäim	Martian	saggede,
7 Neljapäim	Perpetua	wihma sattap.
8 Rede	Siprian	☉ f. 3, 39 M. d. p.
9 Poolpäim	Prudentius	kāandm. Nāggematta fu warjotaminne.

Kananea naine. Matt. 5, 21.		
10 Pühhapäim	2. P. Paastun	Ilm
11 Espäim	Kottwrid	kānap ikkes weel
12 Tõispäim	Krefor	saggede
14 Kolmapäim	Ernits	ninf
12 Neljapäim	Matilde	om
15 Rede	Longinus	undfine
16 Poolpäim	Kapriel	☉ f. 9, 7 M. h.

Jesust ajap kurrat wälja. Luk. 11, 14.		
17 Pühhapäim	3. P. Paastun	lāmme

18 Espäim	Truta	päimä
19 Tõispäim	Josep	tullewa,
20 Kolmapäim	Rupert	ninf
21 Neljapäim	Penedikt	lewajenne
22 Rede	Kawael	ilm,
23 Poolpäim	Peata	☉ f. 8, 8 M. h.
		nāggemat. päimä warjotaminne.

Jesust sõdap 5000 meest. Jaan. 6, 1.		
24 Pühhapäim	4. P. Paastun	sist om
25 Espäim	Maria kulut. P.	ikkas
26 Tõispäim	Emmanuel	mitmesuggune,
27 Kolmapäim	Kusta	ja
28 Neljapäim	Kideon	wihma
29 Rede	Eistakius	sattap.
30 Poolpäim	Adonis	☉ f. 3, 53 M. h.

Jesust heibetas kinnwega. Jaan. 8, 46.		
31 Pühhapäim	5. P. Paastun	Tuul

1. Marzi	tonsej päim	f. 6, 16 M.	lāt lojale	f. 5, 45 M.
20.	—	f. 5, 53 M.	—	f. 6, 7 M.
20.	—	f. 5, 26 M.	—	f. 6, 34 M.

Aprili ehk Jüri. ku.

1	Eespäiw	Teodora	felge ninf rahholik ilm.
2	Tõispäiw	Teodosia	
3	Kolmapäiw	Berdinand	
4	Neljapäiw	Amprosius	Weidikesse wihma.
5	Kede	Justinus	
6	Poolpäiw	Sikstus	

Jesüs sõitav Jerusalemmi lina sisse. Matt. 21, 1.

7	Pühapäiw	Urbe P.	☉ f. 8, 6 M. h.
8	Eespäiw	Liborius	
9	Tõispäiw	Pogislaus	
10	Kolmapäiw	Esekiel	fange tuul ninf mitmesuggune ilm.
11	Neljapäiw	Suur Neljap.	
12	Kede	Suur Kede	
13	Poolpäiw	Waterian	

Jesüs tousep fooljist illes. Mark. 16, 1.

14	Pühapäiw	1. Krist. üllest. P.	☾ f. 4, 44 M. ö.
15	Eespäiw	2. Krist. üllest. P.	
16	Tõispäiw	Karissus	
17	Kolmapäiw	Rudolw	lammil.

Sel kuul om 30 päiwa.

18	Neljapäiw	Apollonius	Jälle mitmesuggune ilm.
19	Kede	Timon	
20	Poolpäiw	Sulpizius	

Jesüs näitav henda Jüngri. Jaan. 20, 19.

21	Pühapäiw	1. P. p. Kr. üll. P.	☉ f. 9, 42 M. h. Meie armolikko Keisri Prowwa Aleksandra Weodorowna nimme päiw ja suur wõrsti ninf Kroniperrandaja Aleksander Niko- lajewitsi sündimisse päiw.
22	Eespäiw	Rajus	
23	Tõispäiw	Jüripäiw	

24	Kolmapäiw	Albert	Rahholik ent pilwe- allune taiwas.
25	Neljapäiw	Markus Ew.	
26	Kede	Esekiel	
27	Poolpäiw	Anastasiu	

Hä karjus. Jaan. 10, 12.

28	Pühapäiw	2. P. p. Kr. üll. P.	☾ f. 9, 22 M. ö. Tuul
29	Eespäiw	Witalis	
30	Tõispäiw	Erast	

1.	Aprillil tousep päiw	f. 4, 56 M.	lät lojale	f. 7, 4 M.
10.	—	f. 4, 33 M.	—	f. 7, 27 M.
20.	—	f. 4, 9 M.	—	f. 7, 56 M.

Mai ehk lehe. fu.

1	Kolmapäiv	Wilip. n. Jak. P.	õige selge
2	Neljapäiv	Sigismund	nink
3	Rede	Risti löidminne	rahholiko
4	Poolpäiv	Wlorentine	

Irifest aiga. Jaan. 16, 16.

5	Pühhapäiv	3. P. p. Kr. üll. P.	ilmo.
6	Cespäiv	Lirik	☀ f. 9, 32 M. ö.
7	Lõisipäiv	Henriette	Pitse
8	Kolmapäiv	Tanislauš	käüwa
9	Neljapäiv	Niggola P.	nink
10	Rede	Kordian	jea sattap.
11	Poolpäiv	Pankratius	

Jesús kulutap et temma eša mannu lät. Jaan. 16, 5.

12	Pühhapäiv	4. P. p. Kr. üll. P.	
13	Cespäiv	Servastius	(f. 10, 8 M. ö.
14	Lõisipäiv	Kristian	Rahholik
15	Kolmapäiv	Sohwe	ilm
16	Neljapäiv	Peregrinus	nink
17	Rede	Herbert	hå lämme
18	Poolpäiv	Erif	

Sel kuul om 31 päiwa.

Dige palleminne. Jaan. 16, 23.

19	Pühhapäiv	5. P. p. Kr. üll. P.	Pitse kuul,
20	Cespäiv	Pill	☉ f. 7, 34 M. ö.
21	Lõisipäiv	Ernestina	
22	Kolmapäiv	Emilia	lämme
23	Neljapäiv	Krist. talwam. P.	nink
24	Rede	Ester	rahholik.
25	Poolpäiv	Urban	

Jesús tootap pühha waimo lähätada. Jaan. 15, 26.

26	Pühhapäiv	6. P. p. Kr. üll. P.	Ilm jääp
27	Cespäiv	Ludolk	
28	Lõisipäiv	Willem	(f. 10, 35 M. ö.
29	Kolmapäiv	Maksimilian	weel
30	Neljapäiv	Wigand	ütte sug.
31	Rede	Kotsalk	gune

1. Mai tousep päim f. 3, 44 M. lät lojale f. 8, 16 M.
 10. — — — f. 3, 26 M. — — f. 8, 34 M.
 20. — — — f. 3, 18 M. — — f. 8, 50 M.

1	Poolpäim	Marcellin	Jämmi ilm
Pühast waimust. Jaan. 14, 23.			
2	Pühapäim	1. Sumwiste P.	om
3	Cespäim	2. Sumwiste P.	iffes weel
4	Tõispäim	Ponowazius	nink om suremb.
5	Kolmapäim	Põri päim	☀ f. 7, 58 M. h.
6	Neljapäim	Lufrezia	Pitse
7	Kede	Parnabas	nink
8	Poolpäim	Medardus	jälle selge.

Jesús Kannelep Nikodemussaga. Jaan. 3, 1.			
9	Pühapäim	Kolmainusse P.	Pikk. mb päim
10	Cespäim	Blawius	Sumwe allust.
11	Tõispäim	Augusta	Pilw. all. taiwas.
12	Kolmapäim	Plandina	☾ f. 5, 32 M. h.
13	Neljapäim	Tobias	Rõsse
14	Kede	Zetlow	ilm
15	Poolpäim	Witus	

Nikkas mees ja Lazarus. Luf. 16, 19.			
16	Pühapäim	1. P. p. Kolm. P.	mitmesuggune
17	Cespäim	Nikander	ilm

18	Tõispäim	Homerus	selge nink
19	Kolmapäim	Kermasius	☉ f. 6, 32 M. h.
20	Neljapäim	Wlorian	läämi.
21	Kede	Rahel	Jälle
22	Poolpäim	Agatus	pliwine.

Suur eddango sõdamaig. Luf. 14, 16.			
23	Pühapäim	2. P. p. Kolm. P.	rahholik
24	Cespäim	Janipäim	nink läämi.
25	Tõispäim	Webronia	
Meie armolikko Keisri Herra Nikolai			
Pawlowitsch sündim. p.			
26	Kolmapäim	Jeremias	Pilwine
27	Neljapäim	7. maggajide p.	☽ f. 8, 16 M. h.
28	Kede	Josua	ja
29	Poolpäim	Petri n. Pawli p.	jahhe.

Arrakaddonu lammas. Luf. 15, 1.			
30	Pühapäim	3. P. p. Kolm. P.	Jlm
1.	Juni	toufep päim	f. 2, 57 M. lät lojale f. 9, 3 M.
10.	—	—	f. 2, 54 M. — f. 9, 6 M.
20.	—	—	f. 2, 59 M. — f. 9, 1 M.

Juli ehk Haina: ku.

1	Eespäim	Teobald	
Meie armolikko Keisri Prowwa Alek-san- dra Weodorowna sündim. p.			
2	Tõispäim	Maria kaem. P.	nakkap jälle
3	Kolmapäim	Kornelius	selletama
4	Neljapäim	Ulrik	☀ f. 4 29 M. d.
5	Kede	Anshelm	waega hä
6	Poolpäim	Hektor	ilm.
Olge armolikko. Luuk. 6, 36.			
7	Pühapäim	4. P.p. Kolm. P.	Jhes weel
8	Eespäim	Kilian	hä
9	Tõispäim	Sirillus	nink wäega
10	Kolmapäim	7. Welliste päim.	armas
11	Neljapäim	Ienora	(f. 8, 2 M. d.
12	Kede	Hindrik	Penne ku allust.
13	Poolpäim	Marrete päim	ilm.

Petri rohke kalla: saak. Luuk. 5, 1.			
14	Pühapäim	5. P.p. Kolm. P.	Saap jälle
15	Eespäim	Apostel. lahjum.	mitmesuggutses,
16	Tõispäim	Hermine	pilwine.
17	Kolmapäim	Hilarius	

Sel kuul om 31 päiwa.

18	Neljapäim	Aleksius	☉ f. 7, 25 M. d.
19	Kede	Rosina	rasse ilm.
20	Poolpäim	Ruwina	
Bariseride õigus. Matt. 5, 20.			
21	Pühapäim	6. P.p. Kolm. P.	Ilm
22	Eespäim	Maria Mad.	
23	Tõispäim	Adelheid	fännap jälle
24	Kolmapäim	Kristin	nink om
25	Neljapäim	Jakobi päim	mitmesuggune.
26	Kede	Anna	(f. 11, 57 M. d.
27	Poolpäim	Marta	

Jesús södap 4000 meest. Mark. 8, 1.			
28	Pühapäim	7. P.p. Kolm. P.	Selge
29	Eespäim	Peatriks	nink
30	Tõispäim	Rosalia	lammil
31	Kolmapäim	Kermanus	ilm.

1. Juli	tousep päim	f. 3, 12 M.	lät lojale	f. 8, 48 M.
10.	—	f. 3, 27 M.	—	f. 8, 33 M.
20.	—	f. 3, 47 M.	—	f. 8, 13 M.

1	Neljapäev	Pet. kinnikeutm.	Pilwine
2	Kede	Hannibal	
3	Poolpäev	August	☀ f. 0, 11 M. h.

Wõls Prometi. Matt. 7, 15.

4	Pühapäev	8. P. p. Kolm. P.	ikkes pilwine
5	Eespäev	Kandidus	nink
6	Tõisipäev	Krist. sellet. P.	wihma
7	Kolmapäev	Donatus	sattap.
8	Neljapäev	Kotli	
9	Kede	Romanus	(f. 3, 20 M. h.)
10	Poolpäev	Lauritse p.	

Lillekohto majapidaja. Luk. 16, 1.

11	Pühapäev	9. M. p. Kolm. P.	selge nink
12	Eespäev	Mara	Penne-ku lõpp.
13	Tõisipäev	Hildebert	lõmme piwa,
14	Kolmapäev	Eusebius	perrat
15	Neljapäev	Maria täw. min.	sawa
16	Kede	Isak	wihma hojuse.
17	Poolpäev	Henning	☉ f. 10, 40 M. h.

	Jerusalemmi lina ärrahäetamine.	Luk. 19, 41.
18	Pühapäev	10. P. p. Kolm. P.
19	Eespäev	Sebaldus
20	Tõisipäev	Pernhard
21	Kolmapäev	Rut
22	Neljapäev	Wilibert

Meie armolikko Keisri Herra Nikolai
Pawlowitsi Kronimisse p.

23	Kede	Sakkarias	saap jälle
24	Poolpäev	Pertli p.	lõmme.

Wariseer nink müütnik. Luk. 18, 19.

25	Pühapäev	11. P. p. Kolm. P.	f. 1, 48 M. d.
26	Eespäev	Natalia	Selge ilm
27	Tõisipäev	Kebhard	mitmesuggune
28	Kolmapäev	Augustin	ilm.
29	Neljapäev	Jan. p. mah. lõm.	Jälle
30	Kede	Penjamin	lõmme

Nore Suurwõrsti Aleksander Niko-
laewitsi sündimisse p.

31	Poolpäev	Rebekka	
1.	Aug. tõi sep päev	f. 4, 14 M.	lät lojale f. 7, 46 M.
10.	—	f. 4, 37 M.	— f. 7, 23 M.
20.	—	f. 5, 1 M.	— f. 6, 59 M.

Keleto nink förmeto innimenne. Matt. 7, 31.	
1 Pühhapäim	12 P.p. Kolm. P. f. 8, 16 M. h. naggem. fu war.
2 Cespäim	Elisa jotaminne.
3 Tõisipäim	Perta Rahholik
4 Kolmapäim	Moses nink
5 Neljapäim	Elisabet selge
6 Rede	Mangus ilm.
7 Poolpäim	Regina Wihma.

Preester nink Lemiti. Luk. 10, 23.	
8 Pühhapäim	13 P.p. Kolm. P. f. 1, 51 M. h.
9 Cespäim	Pruno Selge taiwas
10 Tõisipäim	Sostenus Sügg. allust. P.
11 Kolmapäim	Kerard kaandwinne.
12 Neljapäim	Sirus hommungutse
13 Rede	Amatus undse.
14 Poolpäim	Risti üllendam.

Kümme piddali többitse. Luk. 17, 11.	
15 Pühhapäim	14 P.p. Kolm. P. Mitmesuggutse
16 Cespäim	Jakobina f. 3, 47 M. h. nagg. p. warjot.

17 Tõisipäim	Lampertus ilma.
18 Kolmapäim	Titus. Põri päim
19 Neljapäim	Werner Pilwe - allune
20 Rede	Mariane taiwas
21 Poolpäim	Matt. Ewang.

Mammona orjus. Matt. 6, 21.	
22 Pühhapäim	15 P.p. Kolm. P. mitmesuggutse
23 Cespäim	Merizius ilma.
24 Tõisipäim	Jani saminne f. 1, 33 M. h.
25 Kolmapäim	Hoseas Ilm
26 Neljapäim	Jani oppet. P. selletap
27 Rede	Adolm jalle.
28 Poolpäim	Wenzeslaus

Maina lina last. naise voig. Luk. 7, 21.	
29 Pühhapäim	16 P.p. Kolm. P. Kälma õõ.
	Nihkli p.
30 Cespäim	Hieronimus f. 5, 12 M. õ.

1. Sept. tousep päim	f. 5, 31 M.	lät loiale	f. 6, 29 M.
10. — — —	f. 5, 54 M.	— —	f. 6, 6 M.
20. — — —	f. 6, 18 M.	— —	f. 5, 42 M.

1	Tõisipäiw	Remigius	Mitmesuggune
2	Kolmapäiw	Wolrat	ilm
3	Neljapäiw	Taurus	ja
4	Kede	Pranziskus	rõsse
5	Poolpäiw	Wides	tule = hõng

Wee. tõbbine. Luk. 14, 1.

6	Pühapäiw	17 P. p. Kolm. P.	
7	Cespäiw	K. ritas	(f. 4, 15 M. d.
8	Tõisipäiw	Samuela	
9	Kolmapäiw	Purfart	weidikesse
10	Neljapäiw	Keronis	lummi
11	Kede	Anshelm	nink
12	Poolpäiw	Wallwrid	fahho.

Euremb fäst. Matt. 22, 34.

13	Pühapäiw	18 P. p. Kolm. P.	
14	Cespäiw	Wilhelmine	
Armolikko laste Keisri Prowwa Maria			
Weodorowna sündimise p.			
15	Tõisipäiw	Terefe	(f. 9, 23 M. d.
16	Kolmapäiw	Kallus	Pilm. all. taiwas.
17	Neljapäiw	Edo	Wihmane ilm,

18	Kede	Lukas Ewang.	taiwas om
19	Poolpäiw	Wendelin	pilwe al.

Lumallune. Matt. 9, 1.

20	Pühapäiw	19 P. p. Kolm. P.	Rahholik
21	Cespäiw	Kordula	ja
22	Tõisipäiw	Ursula	selge.
23	Kolmapäiw	Sewerin	(f. 11, 37 M. h.
24	Neljapäiw	Hortensia	Om
25	Kede	Kapitolinus	ikkas weel
26	Poolpäiw	Amandus	selge.

Saja reima. Matt. 22, 1.

27	Pühapäiw	20 P. p. Kolm. P.	Mitmesuggune
28	Cespäiw	Sim. Jud.	ilm.
29	Tõisipäiw	Engelhard	Taiwas om
30	Kolmapäiw	Abalon	(f. 3, 29 M. h.
31	Neljapäiw	Wolfgang	pilwe ol.

1.	Ost. tousep päiw	f. 6, 46 M.	lät lojale f. 5, 14 M.
10.	— — —	f. 7, 9 M.	— — f. 4, 51 M.
20.	— — —	f. 7, 34 M.	— — f. 4, 26 M.

1	Rede	Hengide p.	Wihma
2	Poolpäim	Pühhide p.	nink
Runninga mihhe többine poig. Jaan. 4, 47.			
3	Pühhapäim	21 P.p.Kolm.P.	lummi
4	Cespäim	Otto	mitmesuggune,
5	Tõispäim	Lotta	
6	Kolmapäim	Leonart	C f. 10, 35 M. h.
7	Neljapäim	Engelbert	fange tuul.
8	Rede	Aleksandra	Ilm
9	Poolpäim	Teodor	felletap jälle.

Kawwal sullane. Matt. 1, 8.

10	Pühhapäim	22 P.p.Kolm.P.	lummi.
		Martin lütter	
11	Cespäim	Martin Piiskop	Pilwe,
12	Tõispäim	Jonas	
13	Kolmapäim	Eigenius	fange tuul,
14	Neljapäim	Alwens	C f. 2, 16 M. ö.
15	Rede	Leopold	
16	Poolpäim	Aurora	felge ilm.

Kohto=rahha. Matt. 22, 15.

17	Pühhapäim	23 P.p.Kolm.P.	lummi,
----	-----------	----------------	--------

18	Cespäim	Aleksander	pilwine,
19	Tõispäim	Elisabet	
Meie armolikko Keisri Herra Nikolai			
Pawlowitsi samianne troni päle.			
20	Kolmapäim	Amos	seige, rahholik,
21	Neljapäim	Maria ohwr. p.	D f. 8, 17 M. ö.
22	Rede	Alwons	
23	Poolpäim	Klemens	külm.

Jairusse tüttar. Matt. 9, 18.

24	Pühhapäim	24 P.p.Kolm.P.	Pehme ilm,
25	Cespäim	Katrina p.	lummi nink
26	Tõispäim	Konrad	wihma.
27	Kolmapäim	Taniel	Taiwas
28	Neljapäim	Künter	C f. 3, 24 M. ö.
29	Rede	Palwe rede	om
30	Poolpäim	Andresse p.	pilwe al.

1.	Nov. tousep päim	f. 8, 2 M.	lät lojale	f. 3, 58 M.
10.	—	f. 8, 20 M.	—	f. 3, 40 M.
20.	—	f. 8, 38 M.	—	f. 3, 22 M.

Kristus sõitap Jerusalemmi lina sisse. Matt. 21, 1.

1 Pühhapäiw	1 Krist.tullem.P	Külm,
2 Eespäiw	Arnold	weidikesse
3 Lõisipäiw	Agrikola	lummi
4 Kolmapäiw	Parbara	selge nink
5 Neljapäiw	Sabina	hå ilm.
6 Rede	Niggola p.	(f. 7, 46 M. h.

Meie armolikko Reisri Härra Nikolai
Pawlowitsi nimme p.

7 Poolpäiw	Antonia	
------------	---------	--

Lähhe enne wiimset päiwa. Luf. 21, 25.

8 Pühhapäiw	2 Krist.tullem.P	Hå talwe
9 Eespäiw	Juhkum	tee
10 Lõisipäiw	Judit	Lühh. p. Talwe
11 Kolmapäiw	Woldemar	allustus.
12 Neljapäiw	Ottilia	ennamb lummi
13 Rede	Luzia	parras külm.
14 Poolpäiw	Nikafius	(f. 5, 21 M. h.

Jaan lähhetap Jesu mannu. Matt. 11, 2.

15 Pühhapäiw	3 Krist.tullem.P	Range tuul,
16 Eespäiw	Idia	lummi.
17 Lõisipäiw	Ignazius	

18 Kolmapäiw	Põri p.	Külmetap
19 Neljapäiw	lot	kauniste.
20 Rede	Abraham	Pilwine ilm.
21 Poolpäiw	Toma p.	(f. 2, 58 M. h.

Jani tunnistus Jesussest. Jaan. 1, 19.

22 Pühhapäiw	4 Krist.tullem.P	Kõwwa
23 Eespäiw	Wiktorja	külm
24 Lõisipäiw	Adam ja Ewo	ja
25 Kolmapäiw	1. Krist.sünd.P.	lummi.

Wenne riik sai sel 1812 ajasta waim-
lussest päästetu.

26 Neljapäiw	2. Krist.sünd.P.	Jälle pehme
27 Rede	Jani oppet. P.	nink
28 Poolpäiw	Jlmsüta laste P.	(f. 4, 40 M. h.

Simeon nink Hanna. Luf. 2, 23.

29 Pühhapäiw	P.p. Talwiste P.	nink
30 Eespäiw	Dawid	kaunis selge.
31 Lõisipäiw	Silvester	

1. Tez. tousep päiw	f. 8, 50 M.	lät lojale	f. 3, 10 M.
10. — — —	f. 8, 52 M.	— —	f. 3, 8 M.
10. — — —	f. 8, 48 M.	— —	f. 3, 12 M.

Ujastaja mudutamisse.

1) Kewwaj allustap sel 8. Märzi ehk paasto - fu päiwal
ëdd. sel 10, 9 Min.

2) Suwmi allustap sel 9. Juni ehk Jani - fu päiwal
sel 7, 42 Min. ëdd.

3) Süggise allustap sel 10. Septembril ehk Mihkli - fu
päiwal k. 9, 53 Min. h.

4) Talm allustap sel 10. Tezembril ehk Joulo - fu päiwal
k. 2, 53 Min. h.

Paiwa nink fu warjotamisse.

Sel ajastajal saap päiw katsford nink fu ka katsford
ärrawarjotetu et meie man ei olle neist üts ainus nätta.

Kuu saap ossast ärrawarjotetu sel 8. Märzi - fu päi-
wal, nink ei olle seperrast mitte nätta et warjo-
taminne jo möda om enne kui fu illeştullep.

Üts päiwa warjotaminne om 22. Märzi - fu ösel
wasta 23 p.

Töine fu warjotaminne om 1. Septembri - fu päiwal
h. nink ei olle seperrast mitte nätta et fu jo alla lannu
enne kui temma ärrawarjotetas.

Töine päiwa warjotaminne om 16. Septembri - fu päi-
wal enne päiwa toušmist.

Meie armolikko Reisri Herra maja.

Nikolai Pawlowits, Keiser nink fige wenne riki ess-
wallitseja, om sündinu 1796 sel 25. Jani - fu päiwal.

Temma Prowwa om:

Aleksandra Weodorowna, Reisri Prowwa, Preussi
Kunniga tüttar, sündinu sel 1. Juli - fu päiwal 1798.
Neide latse omma:

1) Aleksander Nikolajewits, Suurwörst nink Kroni
perrandaja, sündinu sel 17. April - fu päiwal 1818.

2) Konstantin Nikolajewits, Suurwörst, sündinu
sel 9. Septembri - fu päiwal 1827.

3) Maria Nikolajewna, Suurwörsti Preili, sündinu
sel 6. Augusti - fu päiwal 1819.

4) Olga Nikolajewna, Suurwörsti Preili, sündinu
sel 30. Augusti - fu päiwal 1822.

5) Aleksandra Nikolajewna, Suurwörsti Preili, sün-
dinu sel 12. Juni - fu päiwal 1825.

Konstantin Pawlowits, Suurwörst nink Zesarewits,
sündinu sel 27. Aprili - fu päiwal 1779.

Mihhael Pawlowits, Suurwörst, sündinu sel 28.
Januari - fu päiwal 1798. Temma Prowwa om:

Helena Pawlowna, Suurwörsti Prowwa, sündinu sel
28. Tezembri - fu päiwal 1806.

Neide latse omma:

1) Mariia Mihhailowna, Suurwörsti Preili, sün-
dinu sel 25. Webruari - fu päiwal 1825.

2) Elisabet Mihhailowna, Suurwörsti Preili, sün-
dinu sel 14. Mai - fu päiwal 1826.

3) Katarina Mihhailowna, Suurwörsti Preili, sün-
dinu sel 16. Augusti - fu päiwal 1827.

Maria Pawlowna, Suurwõrsti Prowwa, sündinu sel
 4. Webruari: ku päiwal 1796. Temma abbikaas om:
 Karl Widrik, Saksen-Weimari wallitseja Suurwõrk.
 Anna Pawlowna, Suurwõrsti Prowwa, sündinu sel
 7. Januari: ku päiwal 1795. Temma abbikaas om:
 Willem Widrik Georg, Hollandi kunningriki
 perandaja Suurwõrk.

Liivlandi Kubernamenti jama, nink kui lawwen tõine tõisest om.

1. Peterburgi sure tee päääl.

Riga linast Neuermüli jama	om 11 Wersta.
Neuermülist Hilkenšweri ehk parwe jama	— 15 —
Parwe jamast Engelhardi jama	— 18 —
Engelhardist Raupa jama	— 20 —
Raupast Penzimoisa jama	— 21 —
Penzimoisast Wolmeri jama	— 18 —
Wolmerast Taksli ehk Eggli jama	— 19 —
Eggli jamast Kulpi jama	— 20 —
Kulpist Teilitši ehk Patri jama	— 17 —
Patriist Kuikatse jama	— 22 —
Kuikatsest Udderna jama	— 24 —
Uddernast Tarto lina	— 25 —
Tarto linnast Iggawerre jama	— 23 —
Iggawerrest Torma jama	— 23 —
Tormast Nenna jama	— 25 —

Säätl tullep Tallina: ma piir wasta.

2. Moskwa sure tee päääl.

Riga linast Kirikholmi jama	om 14 Wersta.
Kirikholmist Ogrimoisa jama	— 21 —
Ogrimoisast Jumbromoisa jama	— 23 —
Jumbromoisast Nõmerimoisa jama	— 16 —
Nõmerimoisast Koffenhusi jama	— 21 —

Säätl tullep wenne: ma piir wasta.

3. Perno sure tee päääl.

Riga linast lät te amma Wolmeri jamani.

Wolmerast Ranzo jama	om 23 Wersta.
Ranzojamast Ruhja jama	— 22 —
Ruhja jamast Moiseküllä jama	— 21 —
Moiseküllast Killingi jama	— 20 —
Killingist Surri jama	— 22 —
Surri jamast Perno lina	— 17 —
Perno linast Alliko jama	— 25 —

Säätl allustap Tallini: ma piir.

4. Pihkwa sure tee päääl.

Riga linast lät te amma Kulpi jamani.

Kulpist Lipsi jama	om 20 Wersta.
Lipsist Menniste jama	— 20 —
Mennistist Senne jama	— 20 —
Sennest Berro lina	— 29 —
Berrult Wastfelina jama	— 27 —

Säätl tullep Wenne: ma piir wasta.

Lado piddamisse päiwa.

An: 1 moisan, Urwaste fihhelf., sel 14. Mihkli-fu päiwal.
Hel me moisan, Helme fihhelf., sel 15. Augusti fu päiwal.
Korte moisan, liggi Walga lina, sel 15. Mihkli-fu päiwal.
Kosse moisan, Raugo fihhelf., sel 24. Poimo-fu päiwal.
Kustiwerre moisan, Pötsama fihhelfunnan, sel 15.
Wina-fu päiwal.
Menniste moisan, Hargla fihhelfunnan, sel 10. Mihkli-fu päiwal.
Moisekatsen, Pölwe fihhelf., sel 10. Poimo-fu päiwal.
Olstwerre moisan, Paisto fihhelf., sel 10. Mihkli-fu päiwal.
Orriko moisan, Kambia fihhelfunnan, sel 15. Wina-fu päiwal.
Palloperre moisan, Ottapäch fihhelfunnan, sel 17. Mihkli-fu päiwal.
Pöljamaal, sel 17. Mihkli-fu päiwal.
Pölwa firriko man, sel 9. Mihkli-fu päiwal.
Reppina moisan, firriko man, sel 4. Mihkli-fu päiwal.
Raugo firriko man, sel 8. Mihkli-fu päiwal.
Senne moisan, Raugo fihhelf., sel 21. Mihkli-fu päiwal.
Tarto linan: 1) suur saksa laad, sel 6. Januari-fu päiwal, kolmnäddalid. 2) Petri päiwal, 2 päiwa. 3) sel 8 Mihkli-fu päiwal, 2 päiwa. 4) Mihkli päiwal, 2 päiwa.
Tarwasto moisan, Tarwasto fihhelfunn., Petri päiwal, sel 29. Juni-fu päiwal.
Walga linan: 1) sel 12. Jani-fu päiwal. 2) sel 10. Poimo-fu päiwal. 3) Mihkli päiwal.
Wastselinan, Mihkli päiwal.
Werro linan: sel 22. Künla-fu päiwal suur saksa laad 8 päiwa. 2) Jani päiwa. 3) sel 24. Mihkli-fu päiwal. 4) Marti päiwal.
Willandi linan: Künla päiwal suur saksa laad 8 päiwa. 2) Jani päiwal, kats päiwa. 3) sel 24. Mihkli-fu päiwal, kats päiwa.

Mes ilma perrast om tähhele pantu nint mes näütap määratse ilma sawa.

(Saksama tähtamatust se 1827 ajastaia päle lühhibet wälja woetu nint maa kele päle ümbrefirjotetu.)

Omme monne lomolikko tähhe mes näütwa määratse ilma sawa nint ne eßiwa harwaste. Ne fige selgem da omma.

1) Kui päiwlik wet tombap siß tullep ennam baste wißmane ilm, sest et sest ärratunnus et pilwe logguwa.

2) Päiwlik näütap hääd ilma kui temma puhhas om nint temma were selge; kui se undse, mes temma ümber om, äkkiselt ärrakaup. Ent kui temma selge ei olle, kui temma walges näütap, kui temma were puhta ei olle, kui pilwe tedda katwa, eht kui temma pilwe alla jääp, kui temma jone säratse pilwe päle paistwa mes alla pole kääwa, kui temma ümber üts walge eht

mitme karwalinne rattas om, sinnine karw plekkibega, kui temma jone zuskawa, kui temma paistminne wes-
sine om, kui temma warjo were puhta ei olle, ja kui
tulleklasi ei tahha hastes lauta — sis om sest tigest arwa-
da et wihma saap.

3) Kui päiw õige must werrew om nink walsjas-
werrewa pilwe temma liggi omma, se tähhendap tuult.

4) Kui temma suwwe ajal, kui temma alla lät,
üts must, weidikesse ni kui kattezaolinne, pilwekenne
temma perra lät nink tige õ läbbi taiwa weren sedda-
jamma teed kääp, ja warra, kui päiw illestullep,
henda jälle päiwa ette näütap, nink õige filma näitten
surembas lät sis saap pikse ilm enne kui weel 12 tunni
mõda omma. Kui sesamma pilwekenne selle innimes-
se, te temma päle kaep nink päiwa wahhel om, sis lät
se pikse ilm ikkes ennambaste ka sinna kun se kaeja om,
ent kui se pilw saiap päiwale hääd ehk kurrat pool,
sis lät se pikse ilm ka sinna kohhe se pilw lät, kui mui-
do middage se wasta ei olle.

5) Päiwa nink ku tousmissse nink allaminneki
man omma ka monne tähhe tutta. Kui selge ilm om
ent päiw nink ku tousmissse nink allaminneki man henda
ennamb ehk wähhemb werrewas näütwa, sis om
arwada et maddalan tulen wessi om. Se man om
tutta et pea wihma sattap.

6) Kui wihmane wai pilwe ilm om ja tuul kääp
õddako poolt ent päiw lät alla kui taiwa weer selge
om sis om, tige wähhembalt õ ja päiwa hää ilm lota.

Kui päiw ka õige selge illestullep, ent tul om õddako
poolt sis ei woi rõõmsa olla et hää ilm peas sama; ent
kui tuul om hommungo poolt, sis saap hää ilm. Kui
üttel lämme päiwal hommungul, warra jo pakso pilwe
päiwa katwa kui temma tousep, sis saap ennambaste
õddako wasta, pikse ilm.

7) Kui hommungunne ehk õddangunne haggio
wäega werrewa omma, sis om arwada et taiwas puh-
has ei olle; siski näütap temma hommungul enne
wihma kui õddangul.

8) Kui ku om walsjas ja selge, sis toop temma
hääd ilma; kui temma walge om, sis wihma; kui
werrew, sis tuuld.

Kui rattas temma ümber om sis se näütap wih-
ma ja tuuld.

9) Kui ne taiwa tähhe piirtu omma nink ka se
tuge wähhemb linno tee sissen henda selges näütap,
nink ka ne walge plekkikesse mes saäl sissen omma,
selgeste nätta omma, sis se näütap hääd ilma.
Ent kui ne tähhe ni kui sinna ja tenna heljuwa, tah-
matses henda näütwa nink osast kadduwa, sis sattap
wihma.

10) Kui mõnne ütsiko pilwe nätta omma, ja
tale al näütap henda kiti mustas wai mustjas sinnitses,
ehk kui temma õige walsjas sinnine om, sis se näütap
et pea nakkap wihma sadama.

11) Kui asja, mes kawwen omma näutwa henda otse kui lähemballe tullemat sis arwatas wihma sawat, essiärralikkult sis kui se sest tulley et allumetse tule jaun, henda paljo wee: toß om koggonu.

12) Kui selge ilma ajal, korgen henda hogusse pilwe näutwa, sis sattap pea wihma. Kui wihmatse ilmaga taiwas henda jao perra selletap, ent weel hogusse pilwe nätta omma, sis ei ja se hä ilm mitte kawwa. Harwaste lahtuwa eht selletawa henda säratse hogusse pilwe, enge ennambaeste, enne kui d ja päiw möda omma, andwa nemma wihma. Kui jo monne maddala pilwe henda säält näutwa kun ne hogusse pilwe musta taiwa al kadduwa, sis ei olle wihm ennamb kawwen.

13) Perran undse saap ennambaeste hä ilm, ja tule hõng om sis jahhedamb. Essiärralikkult woip hääb ilma lota kui hommungutse undse man ne ilma klasi korges läwa. Ent kui testpäiwa ajal undse tulleywa, kui nemma ennamb ödd ja päiwa jäwa, kui ilmaklasi sis nakkawa maddalas minnema kui nemma tulleywa, sis saap wihma woi lumme. Utteldas kui undse al landap sis tulley hä ilm; ent se om ni paljo kui: perran wihma paistap päiw. Sest undse mes kangeste allandap om essi jo nõrk wihma saddo, ja monnikord saap temmast wihma mes kangeste ülle kige maa lät.

14) Kui kange maa wihm wimate penikeses

wihmas lät, sis om nätta et pilwe pea lahtuwa. Sest suremb wihma saddo om ülle lännu nink sattap enne: ge weel nõrgaste.

15) Kui wihma saddap sis kui tuul om öddango poolt nink ilmaklasi ennege weidikesse korgembaß läwa sis kannap tuul henda ennambaeste pohja nink öddako wahhel ümber; suur wihma saddaminne jääp koghalt mahha eht kääp ennege hogussen. Kui ilmaklasi ikkes weel korgembaß läwa sis kannap tuul ennambaeste pohja pole eht pohja ja hommungo wahhel (söömajapooles), ilm saap kindmambas nink taiwas om koghalt ilma pilweta. (Kui ennamb sis ommete sis hommungo nink öddangutsel ajal.) Ilm lät külmembas nink kuumembas, tuul kannap koghalt hommungo pole nink hä ilm jääp ikkes weel. Kui ilmaklasi saddawa, sis om lota et tuul söömaja pole lät. Kui ilmaklasi weidikesse omma maddalas lännu, ja weel ütstord korges läwa, sis kannap tuul ka hommungo poolt taggasi, nink ilm saap weel kindmambas selge ja kuu. Ent kui ilmaklasi ikkes weel maddalambas läwa, sis nakkap tuul louna poolt kääma nink toop wihma. Monnikord saap ka wihma kui hogusse pilwe kääma eht monne ilmaklasi korges läwa, tõine klasi suggu jälle maddalas.

16) Kui selge ilma ajal liggimetsse korge mägge pääl pilwe henda maddalaeste mahha lahtuwa sis saap pea wihma eht lumme. Sis utteldas: mää teetwa.

17) Pilwede suggust nint saismisest om sedda tutto. Kui pilwe henda tõine tõise päle kogguwa, sis se tähhendap et wihm liggi om; ent kui weikesse pilwe henda näütwa sis tullep selge ilm; pakso nint piirtu pilwe näütwa pikset. Kui taiwas om pilwis ne olnu, ent pilwe henda tik kollo kogguwa, sis selle tap taiwas henda pea ärra. Ent sis same tõttelik; kullt wihma kui pilwe maddalasste kääwa; ka sis om wihma-lota kui pilwe ussinasste joostwa. Kui pilwe tõine tõise wasta joostwa sis saap pikse ilm. Kui hogusse pilwe forge saiswa eht kääwa sis om pea ilma mudutamist ota.

18) Kui ilm wäega lämmi om nint sis ätkitselt suitsofes saap, nint ilmaklasi maddalas lāwa sis saap rasste pikne. Ent kui sārane suits eht toš henda jahhe ilmaga näütap, ja ennamb kui ütš päiw saisma jääp, sis saap poud.

19) Kui wihmatse ilma ajal mõtsa ja pae tošsuwa sis ei ja wihma saddamine weel mitte ni pea mahha. Kui undse henda ka jõe pāāl näütwa, sis tähhendap se-ka et pea wihmatse ilma sawa, siiski mitte eggakord.

20) Kui öddangutsel ajal dige lämmi om ja sis päiki lõöp, sis om arwada et tõisel päiwal eht tõisel döl pikse sawa; siiski mitte sis kui ilmaklasi forges lāwa eht ilm õse jahhedambas lāt.

21) Kui selge päiwaga kaste ei olle olnu, ent õttes lämmi olli nint ilm mitte jahhedambas kätš, sis saap ennambaste selsammal päiwal weel wihma.

22) Kui tuul ni kui laine wärki puhhup, sis saap talwitsel ajal ennambaste sullā. Nisammote om ka sulla lota kui lummi maan om nint pilwe henda ni kui mustas näütwa.

23) Kui se ilmaklaas mes lämmit ja külma näütap korgembas lāt, sis näütap se nisammote saggede wihma wai lumme kui se, et tõine klaas mes hāād nint halwa ilma näütap, nakkap maddalas minnema. Kui se eddimält siin nimmitetu klaas maddalas lāt, esšiärralikkult sis kui se tõine klaas korgembas lāt, sis se tähhendap et ilm lõöp selletama.

24) Esšiärralikkult sis, kui se ilmaklaas, mes näütap māraste ilma sawa, aiga piddi nakkap korgembas minnema kui kääwa halw ilm om olnu, sis saap tõtteste hā ilm; ent kui kääwa om hā ilm olnu, ent sesamma klaas nakkap aiga piddi maddalas minnema sis saap tõtteste halw ilm.

25) Kui taiwa-tähhe saggedaste näüs saddawat sis om ennambaste tõist ilma lota.

26) Kui taiwas kängeste werrewas lāt (mes pohja walgušses kutsutas) sis se näütap poudo, nint kui se talwitsel ajal nātta om, sis näütap temma külma, esšiärralikkult sis kui perran sedda pea tuul pohja poolt kääp.

27) Kui tuul sugguke ei kää, nink wäega lāmī om sīs saap ennambašte kange pikse ilm. Pikse mes warra, se om nāddal eht kats enne Jani päiwa tulles wa, eššārralikkult sīs kui tuul kääp pohja poolt, eht pohja ja öddago wabhelt, towa ennambašte jälle külma.

28) Kui selge ilma ajal weikesse tulispä omma nätta sīs se tähhendap et pea pikse sawa.

29) Kui süggise perran wihma ne mää otša henda walges ni kui lummitšes näütwa, sīs woip ota et orrun nink maddala pääl lummi nakkap saddama.

30) Kui suits korstnast eht säält kun eale tuld tettaš honide eht ulitside päle henda mahha lassep sīs om wihma ota; ent kui temma ökwa üles lät nink kōrgen weel tule kää laggunep sīs saap hä ilm.

31) Kui põldito nink karjagia wäega haisuwa sīs saddap ka pea wihma.

32) Kui wihma tahhap saddada eht tuul nakkap toušma sīs küünla eht öllitampe kirre rāggisewa, pil lawa monnikord kibbenid, neide jone omma tümpotsaga nink näütwa henda mustas otse kui tahhasse nemma ärrakistu, üts rattas näütap henda neide tulle ümber, tohto liggi om tulle kirre must, nink toht ešš lät mustambas kui temma muido om.

33) Kui wihmatse ilma nakkawa tulles, sīs tulli ei lāuta ei palla ka hāste, nink maan om temma ni kui tahhas temma ärrakistu, rāggisep wäega nink pallap walge. Se tullep kē fest et pu jo rōšseust om sīsse tombanu. Panni nink katlade küllen mes tulle weren saišwa, jäwa tulle kibbena külge nink tullitse hütšide küllen ei olle paljo tubka. Kui tuul tahhap toušta sīs künal wabbisep nink temma kirre om ötse kui painotetu.

34) Pu, eššārralikkult se mes öige kuiw ei olle, pašsup, kui wihmane ilm om tullemišse pääl. Üšse, akna, karpi, kappi nink mu sāratsē ašja, ei tahha hāste kinni minna nink rāggisewa otse kui tahhasse nemma lahki kistu; pu pulka omma rāšse wälja tōmbada nink pōrda. Tabba ei lasse henda ka hāste kinni panna.

35) Kui wihma tahhap saddada sīs sool lät niššes eht weššitses, nōgai saddap ešš korstnast mahha; kiwwe, eššārralikkult marmora; kiwwi higgonewa.

36) Kui ašja, mes hennesest ešš rōšse omma, öige kuiwaš lāwa sīs se tähhendap talwitsel ajal et kange kül m liagi om. Kui mōtsa, hone nink mūri perran tanget külma hermatšes sawa eht wälja löwa sīs saap pea sūlla ilm. Sest tuul om sīs jo pehmembas nink lāmmbemas lānnu, ja kui sīs se rōšseus

mes temma sissen om neide nimmitetu asja külge tul-
lep, sis külmetap se neide külles seddamaid tanges.

37) Täbbelepännemisse wäart om ka et ellaja
ette arratundwa et tõise ilma sawa; nink se tullep
kül sest et tullen jo tõine hõng täüp. Tulel om se säe-
dus lodu et temma wennip, nink kui tedda ennamb et
wennita essi henda jälle kokko tombap. Kui se säe-
dus nüüd omma dige tõrra pääl ei olle, enge liaste
messitse tosfoga täudetü om, sis peawa ellaja ni kui
kurba ollema, mes sis ka mitmesuggutsel wiisil henda
neide man näütap. Ent kui tuul omma lodu tõrra pääl
nink hä om, sis om tit mes ellap, wirt nink rõmus.
Ellaja mes wäljan ellawa tundwa ilma mudutamist
enne ärra kui innimenne ke ei olle harrinu ütte allast
tule täen olla. Seperrast tundwa mitto ellaja haifo,
tundmisse, näggemisse nink kuulmisse läbbi jo monne
päiwa ette sedda tulleswat ilma ärra, sest et se wastse
ilma eddimätsse täbbe jo täen omma, enne kui meie
sedda tunneime. Häddalisse ihho nink ärrasüttinu
hawa külles tunnep innimenne weel enne ärra et tõise
ilma tulleswa.

Kui nakkhire öddangutsel ajal lendawa, kui sit-
tasittika söiti pääl lendawa, kui kihholasse perran
päiwa minnekis mängwa ehk kui kikka saggede kirgwa,
se tit täbbendap hääd ilma; nisammote ka kui leokes-
se ja päsokeesse korge rühkwa, kun puhtamb ehk selgemb
tule hõng om, ehk ka seperrast et nemma neid weel

teessi ellajid mes infektiis kutsutas, kumma sis ka sinna
omma üleslõnnu, woiwa sääl kätte sada. Kui ne
rohholisse konna ke henda wee sissen hoitwa, krooks-
wa sis ehk om se ka seperrast et nemma rõõmsa om-
ma, et nüüd ni paljo infektiis ümberlendawa. Et ne
kalla mes näütwa määrse ilma sawa, sedda wet,
kun sissen neid klasiin hoietas, selges jätwa, nink ne
lehhekonna henda klasiin korgen piddawa, sis ehk woiw
se ka sest tulla et tule hõng puhhas nink selge om,
essilarralikkult seperrast et lehhekonna puhhasust nink
parras lämme ilma armastawa. Seperrast laulwa
ka hütti, nink kaarna koguwa henda põllo pääl.

Kui wihmane ilm tahhap tulla sis woidwa zirgo
omme putsajid se raswaga kokko mes neide kehha (ras-
wa muhho, tiro) sissen om et sis wihm ei woi täbbi
tükki. Koddokellaja, hobbose, lehma, penne n. m. om-
ma. Kui wihma tahhap saddada, rahhota. Penne
sõwa sis ka haina. Kui kanna, turwikesse nink mu
zirko zuklewa, sis om armada et neide ihho jütap ehk
pallap ja mes nemma zuklemissegaga tahwa parran-
dada.

Kui wihmane ilm nakkap tullesma, sis päsokeesse
lendawa maddalaste, kaarna tännitawa, hakkikesse
rapputawa siwuga, wauw heikawa, aigro nink kurre
pandwa omma ninna siwu alla, zirko mes mõtsan
ellawa rühkwa eggauts omma peessa pole, kussel-
kassse teggewa rutto omma tööd, et nemma enne

wihma walmis saasse, terblasse mes justawa tükki-
wa tarre n. m. f. Ent kui konna nakkawa henda
näutma, sis om arwada et neil hä meel om, sest et
nemma armastawa lompide sisfen ellada.

Ent ellajide sean omma ne herma ne kige immes
istkumba, sest et nemma ilma mudutamisse man ni
helliko omma. Kui halw ilm tahhap tulla, sis hoid-
wa nemma henda rahholikkult ütten nulgän, nink jä-
wa omma tödd saisma. Kui ilm henda saggede kät-
nap, sis teggewa nemma kül tödd ent mitte paljo sest
ne langa mes nemma ajawa ei olle pikka. Ent kui
hä nink kindma ilma sawa sis ei olle nemma omma
tö man mitte ütfinda wirga nink ussina enge nemma
kunitawa omma langa ka kawwebe wälja. Mes weel
ennamb hermast, kui ilma näutjast, om tähhele pan-
na, om se:

a) Kui herma sugguke ei olle eht kui ne mes ol-
liwa ärra omma kaddonu, sis om teda et halwa ilma
ikkes weel jäwa.

b) Kui monni weel nätta om sis ilm kånap ikkes
weel saggede.

c) Kui paljo herma omma nink kowwaste tödd
teggewa, sis jääp se hä ilm, eht saap ka hä ilm kui
wihma ajal paljo herma kowwaste tödd teggewa. Es-
sääralikult om se säratse herma man tutta, ke om-
ma langa nääl kääwa.

d) Kui hä ilm om sis näutap se herm mes nulgän
istup omma pääd, ajap omme jalgu kawwebe ette,
nink weel ennamb sis kui hä ilm kawwa saisma jääp.

e) Kui wihm om pikkalinne paljo, sis kånap sesam-
ma nulga: herm henda ümber nink näutap ennege õy-
ma taggumest poolt ommast wõrkust wälja.

f) Se wõrk, mes nulga: herm omma nulga üm-
ber teep ei olle sis weel suur kui hä ilm weel tullep;
kui ikkes weel hä ilm om sis teep temma omma tödd
tõist korda monni paar tolli surembas. Kui temma
kewwaj; sumwi nink suggise nida omma tödd om ten-
nu, sis om kindmaste teda, et hä ilm kawwa saisma
jääp.

g) Se aig kun nulga: herm munne loop — nink se
om, kui sumwi wäega lämme om, wahhest kül säitse
ford — om jälle täht et wastsest hä ilm saap, sest temma
loop ennambaste sis kui hä ilm allustap.

h) Nida kui tuul om, kängemb eht nõrgemb, sis
ei te se herm mes omma langa nääl kääp, mitte tödd,
eht temma säep ennege eddimäst langa (kääddarid) se
kolmekantilisse tö man mes temma omman rattan
tahhap tetta. Ent kui temma wõrk walmis om nink
kange tuul peap tousma, sis wottap temma ommast
wõrkust kolmandat ossa ärra.

i) Kui sesamma herm omma wõrko kolmandat
eht näljandat ossa äkkitselt katäki küssup, ent sedda

hoiap mes sis illejaap sis ei ja se halw ilm mes sis tullep, mitte kawwa.

k) Ne herma, kes nulgan istwa, omma, omma to perra arwada, kattesuggutse. Uts wottap sedda worko, mes temma utten nulgan lowwap, hennele; toine suggu teep essi omma worko, ja teep sedda enne kui kulm aig tullep.

l) Kui se herm, kes omma langa naal kapp, pik ka eddimatse langa teep, sis jaap se ha ilm mes tullep, kawwa. Kui wihma nakkap saddama, ehk kui tuul nakkap tousma. sis teggewa nemma sedda langa, mes sedda surembat worko kinnipeap luhhikeses. Ent kui nemma rahhota omma nink omma langa pik kembalt kotto kentuwa, sis saap pea poudo.

Ne omma ne paasja mes uts, ka saratse lomolika to asju sure holega saggedahte om tahhele pandnu. Kigest mes haast nink halwast ilmaht mes tullep, ellasjide to nink kombe perra om ota, saap tige ennambaste sedda tottes, mes herma toost nink kombist natta.

Uts waega pehme talw om surest tahhelepannemisest waart nink johhup ka harwaste. Wau na aja ramatuide sissen omma ka saratse ajastaja ennambaste illestirjotetu.

Sel 1182 ajastajal kanniwa pu, jo kuunla paawa, suggu. Sel 1186 ajastajal haitsiwa, hommu-

gutse merre weren, pu jo wastseajastaja kuun. Uts dige lammi talw olli sel 1387 ajastajal. Utten linan (Konstanz) haitsiwa pu talwiste puhha ajal. Mitmes suggutse lilli korjati selsammal ajal; tuitiko laitsiwa, lille wannikoga ehbitetu, kirkoke, nink pobi zukliwa jermen. Sarane talw olli ka sel talwel 1289; weel enne talwiste puhha saal kottal; nink harraka ja kan na naksiwa enne kolme kuninga puhha hauduma; winamarja pu haitsi 13 Januari ku paawal nink lillit jaawa ne wanna lebhe ni kawwa kui nemma wastid saiwa nink poisi zukliwa wallalisse wee sissen. Toisen paigan saksamaal, louna pool haitsewa lilli nisam mote kui lebhe ku ajal. Seddasamma kirjotetas ka fest 1290 ajastajast. Sel 1301 ajastajal olli talw ni pehme et puul Januari kuun jo tore ehk halja osse olliwa. 1420 olli talw weel immelikkumb, nida et monni pu katkord suggu kanniwa. Wiljal nurme paal olli sel 7 Jurri ku paawal pa jo walsan. Sel 1426 ajastajal olli saksamaal nisuggune pehme talw, et Niggola paaw (se om 6 Tezembri ku paaw) pu haitsiwa aijan nink walsa paal olli tik tans lilli. Sel 1473 ajastajal olli kuunla ku ajal ma jo haljas nink pu haitsiwa nida kui muido lebhe ku ajal. Suurwi olli perrast waega lammi nink waega suggulik. Sel 1278 ajastajal olli talwiste puhhast sani ni kawwa kui kolmekununga puhhani egga paawa pikset ja murristannist kuulda, nink rais tulli mahha ja tuul olli dige lammi. Kik immetelliwa sedda pallawat ilma

säratsel ajal kui muido tige kulumamb aig om. Ka
sel 1494 ajastal olli talw ni pehme et wišna pu jo
enne künlapäimv häitsiwa. Sel 1586 ajastal olli
talw ka ni lämmi et pu katskord häitsiwa.

Säratsist pehme talwist ei olle nüditsel ajal mitte
paljo kuulda olnu. Sedda tiame ennege et 1811 ajaš-
tajal tåhhele pannemišse wåart om wåart om, seperrast
et wåega armas nink sugguliš ilm olli. Siš häit siwa
mitte ütsinda sak samal wišna nink mu pu kats-
kord, euge kanniwa ka katskord suggu.

Der Druck dieses Kalenders ist gestattet, mit der An-
weisung, vor Herausgabe desselben fünf Exemplare an die
dörptsche Censur-Comitât einzuliefern.

Dorpat, den 21. Okt. 1828.

St. R. u. Ritter Baron Ungern, Sternberg,
Censor.